

Instytut Pamięci Narodowej - Kielce

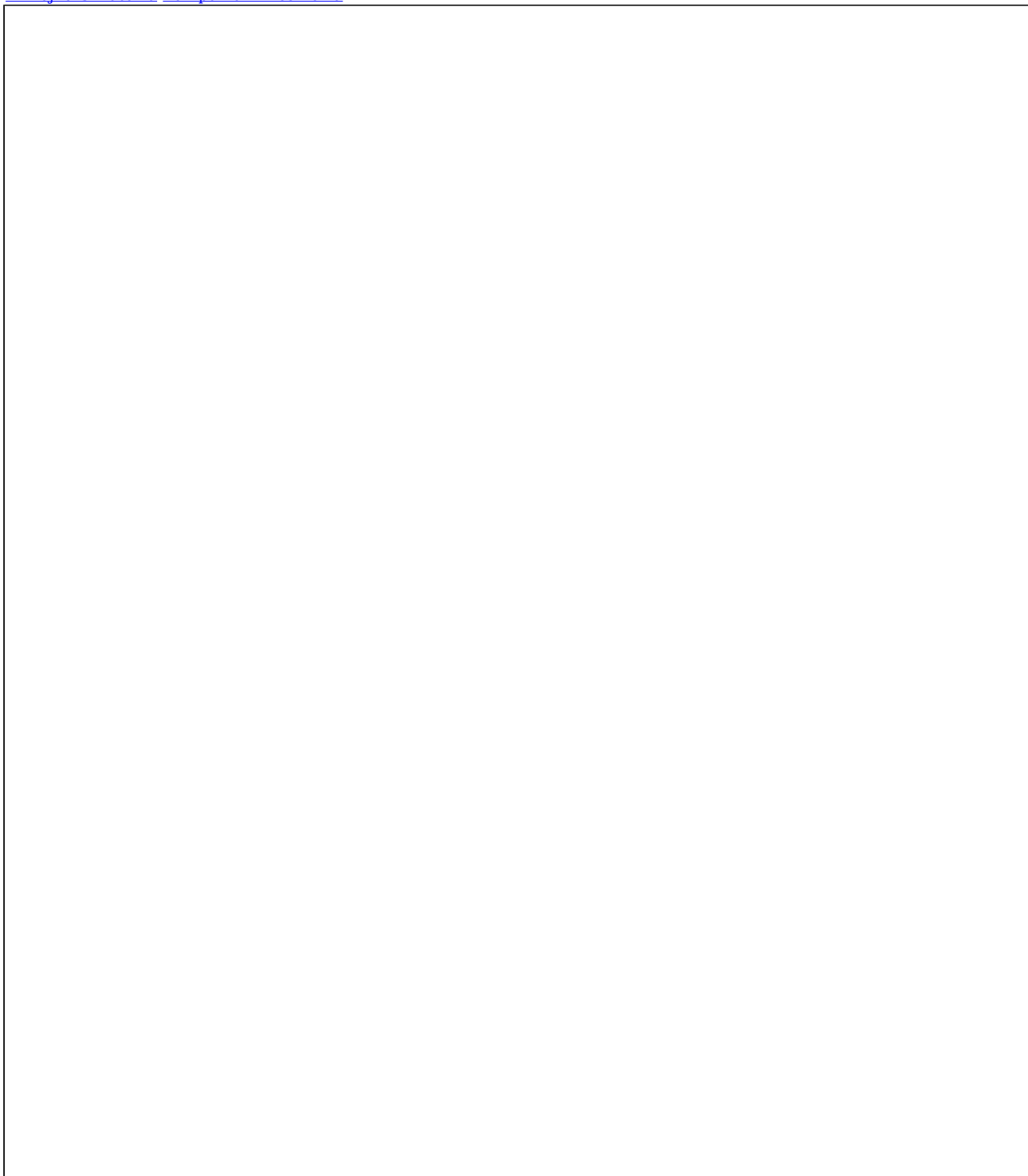
<https://kielce.ipn.gov.pl/kielce/aktualnosci/249453,Zaduszki-Kajetanowskie-przypomnialy-o-wydarzeniach-z-wrzesnia-1939-r.html>
26.10.2026, 10:45

„Zaduszki Kajetanowskie” przypomniały o wydarzeniach z września 1939 r.

Historia jednego z najważniejszych starć obronnych w regionie z pierwszych dni II wojny światowej, czyli bitwy pod Kajetanowem i Barczą znów została przypomniana. W niedzielę, 25 października, po raz piętnasty odbyły się „Zaduszki Kajetanowskie”, czyli modlitwa i spotkanie edukacyjne poświęcone kampanii polskiej 1939 r. na Kielecczyźnie.

25.10.2026

[II Wojna Światowa Kampania wrześniowa](#)

Uczestnicy odwiedzili siedem grobów ukrytych w lesie koło Kajetanowa. Jak wspominał Marek Pastuszko, zarówno on, jak i inni mieszkańcy tych okolic, od najmłodszych lat wiedzieli o żołnierzach tam pochowanych.

- Razem z tatą chodziliśmy do tego lasu zbierać grzyby, przechodziliśmy wtedy jeszcze koło ziemnych grobów. W ten sposób ta historia była obecna w naszym życiu - wspominał.

Najpierw groby zostały obudowane, a w 2011 roku odbyły się pierwsze „Zaduszki Kajetanowskie”, choć wówczas to wydarzenie jeszcze nie nosiło takiej nazwy.

- Wtedy wyruszyło 35 osób - zaznaczyła Edyta Pastuszko, która wraz z mężem prowadzi statystyki tych historycznych wędrówek.

- Policzyłem, że przez te 15 lat przeszło z nami prawie 700 osób - dodał Marek Pastuszko.

Tegoroczne spotkanie okazało się rekordowe. Wzięło w nim udział 79 uczestników - mieszkańców gminy Zagnańsk, jak również gości. Modlitwę w intencji poległych poprowadził proboszcz parafii pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Wiśniówce, ks. Marek Błady. Natomiast Marek Jończyk - pracownik Biura Poszukiwań i Identyfikacji Delegatury IPN w Kielcach wygłosił prelekcję „Bitwa pod Kajetanowem, 5-7 września 1939 r. i jej dowódcy”.

- Przez historyków wojskowości bitwa pod Kajetanowem, czy bitwa pod Barczą - różnie bywa określana, została zaliczona do stu największych bitew, stoczonych przez wojska polskie na wszystkich frontach II wojny światowej w czasie od 1939 do 1945 roku. Na terenie Kielecczyny w 1939 r. większa była tylko bitwa pod Ilżą - podkreślił Marek Jończyk.

Organizatorami wydarzenia były: Delegatura Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach we współpracy z parafią p.w. Matki Bożej Częstochowskiej w Wiśniówce i Szkołą Podstawową im. Armii Krajowej w Kajetanowie.

„Zaduszki Kajetanowskie”, czyli modlitwa i spotkanie edukacyjne poświęcone kampanii polskiej 1939 r. na Kielecczyźnie.
Fot. D. Klusek/ IPN Kielce

„Zaduszki Kajetanowskie”, czyli modlitwa i spotkanie edukacyjne poświęcone kampanii polskiej 1939 r. na Kielecczyźnie.
Fot. D. Klusek/ IPN Kielce

„Zaduszki Kajetanowskie”, czyli modlitwa i spotkanie edukacyjne poświęcone kampanii polskiej 1939 r. na Kielecczyźnie.
Fot. D. Klusek/ IPN Kielce

„Zaduszki Kajetanowskie”, czyli modlitwa i spotkanie edukacyjne poświęcone kampanii polskiej 1939 r. na Kielecczyźnie.
Fot. D. Klusek/ IPN Kielce

„Zaduszki Kajetanowskie”, czyli modlitwa i spotkanie edukacyjne poświęcone kampanii polskiej 1939 r. na Kielecczyźnie.
Fot. D. Klusek/ IPN Kielce

„Zaduszki Kajetanowskie”, czyli modlitwa i spotkanie edukacyjne poświęcone kampanii polskiej 1939 r. na Kielecczyźnie.
Fot. D. Klusek/ IPN Kielce

Tło historyczne wydarzenia:

Bitwa pod Kajetanowem i Barczą to starcie zbrojne, stoczone w dniach 5-7 września 1939 r., na terenie Gór Świętokrzyskich, podczas kampanii polskiej 1939 r.

Polskich pozycji obronnych, wytyczonych w dwóch liniach – pierwsza od podkieleckiej Dąbrowy, przez Masłów, Krajno, Zagórze po Świętą Katarzynę i druga – od Zagnańska, przez Lekomin, Barczę po Klonów, broniły oddziały Grupy „Kielce” pod dowództwem płk. Kazimierza Głabisza i ppłk. Bronisława Kowalczewskiego. Istotną rolę w walkach odegrał również ppłk Aleksander Idzik, dowódca 154 pułku piechoty, walczącego na pierwszej linii obrony.

W skład Grupy „Kielce” wchodziły oddziały m.in. 64, 65, 66, 72, 93 i 154 pułków piechoty oraz 55 pułku artylerii lekkiej. Liczyły one łącznie ok. 7 tysięcy żołnierzy, wchodzących w skład 9 batalionów piechoty i pododdziałów artylerii.

Pozycje polskie od wczesnego popołudnia 5 września 1939 r. były atakowane przez oddziały niemieckiej 2. Dywizji Lekkiej, wchodzącej w skład 10. Armii. Zadaniem polskich oddziałów było powstrzymanie marszu wojsk niemieckich, napierających z południa w kierunku Warszawy, po tym jak wróg przebił się klinem między polskimi armiami „Łódź” i „Kraków”.

Pierwsze walki obronne rozpoczęły się 5 września. Polacy w tym i rankiem następnego dnia odparli trzy niemieckie ataki pod Dąbrową. Dnia 6 września środek ciężkości walk przesunął się na obszar między Kajetanowem, Barczą, Zagnańskiem i Dąbrową. Niemcy posiadali miazdzącą przewagę ogniową, dysponowali wojskami pancernymi, ciężką artylerią i wsparciem z powietrza. Ze względu na pogarszającą się sytuację strategiczną, nocą z 6 na 7 września oraz 7 września Polacy rozpoczęli uporządkowany odwrót w kierunku Skarżyska-Kamiennej.

Bitwa była jednym z najważniejszych starć obronnych na Kielecczyźnie we wrześniu 1939 r. i stanowiła preludium m.in. do późniejszej bitwy pod Iłżą.

Wydarzenia te upamiętniają pomniki w Kajetanowie i Lekominie oraz zbiorowa mogiła żołnierzy Wojska Polskiego na Cmentarzu Parafialnym w Zagnańsku, jak również groby nieznanymi żołnierzami polskich w lasach między Kajetanowem i Barczą.

[Poprzedni Strona](#)

Kajetanów

Kielce

II wojna światowa

Relacja